

DUIN

JAARGANG 30, NR. 1
MAART 2007

ISSN - 0168-7948

REDACTIE

BAS ARENS
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
ARJEN KOK
MONIEK LÖFFLER
IKE SPAN

HOOFDREDACTEUR

MARJA ZANDBERG

VORMGEVING

RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK

SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIE-ADRES

DUIN, POSTBUS 664
2300 AR LEIDEN
TEL. 071-5160490
FAX. 071-5160499

E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL

WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES

STATIONSWEG 12, LEIDEN

LOSSE NUMMERS

€ 6,- (THEMANUMMERS € 7,-)

ABONNEMENT

BESCHERMHEER-VROUWE VANAF € 50,-

65+ € 14,-

PARTICULIEREN € 18,-

INSTELLINGEN € 31,-

BETALINGEN

GIRO 35 05 200 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD TE LEIDEN

ADVERTENTIES

REDACTIE DUIN
TEL. 071-5160494

E-MAIL: REDACTIE@DUINBEHOUD.NL

© STICHTING DUINBEHOUD

STICHTING DUINBEHOUD IS LID VAN DE VERENIGING
KUST EN ZEE. KIJK OP WWW.KUSTENZEE.NL

*Bij de voorkant:
Blauwe zeedistels in de zeereep
(foto: Frits van Daalen).*

*Dit tijdschrift wordt gedrukt op
cyclus-papier (100% recycling).*

- 3 FLAAUWE WERK, EEN ZWAKKE SCHAKEL IN DE KUST
MARJA ZANDBERG
- 4 DE TEMPERATUUR STIJGT, PLANTEN EN DIEREN
WILLEN VERHUIZEN
NANDA 'T LAM
- 6 DE KOP VAN SCHOUWEN ONDER HET ZAND
BAS ARENS
- 8 BOTANISCH ONDERZOEK OP TERSCHELLING LEVERT
VEEL NIEUWS OP
PIET ZUMKEHR
- 11 PROJECT DE ZILK
*Herstel van duinvalleien in de Amsterdamse
Waterleidingduinen*
LUC GEELLEN
- 14 DUINBEHOUD IN ACTIE
- 15 RECENSIES
- 16 DUINLEVEN
Geraniums in de duinen
PETER VAN DEN BERG

*Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud of een
abonnement op het tijdschrift DUIN? Bel dan tijdens kantooruren
naar 071-5160490 of email naar: secretariaat@duinbehoud.nl*

***Opzeggingen** van het abonnement graag schriftelijk of per e-mail
secretariaat@duinbehoud.nl vóór 1 november van het lopende jaar
indienen. Als na 1 november van het lopende jaar wordt opgezegd,
loopt het abonnement tot en met 31 december van het volgende
jaar.*

Geraniums in de duinen

Ga willekeurig waar in het duin zitten. Grote kans dat er links en rechts geraniums staan. De Nederlandse naam ervan is ooievaarsbek. Vooral de 'zachte ooievaarsbek' is algemeen. Deze soort is zacht behaard en als hij niet bloeit, valt hij wel op door z'n rozet. Vanuit de penwortel zie je langgesteelde, ronde en diep ingesneden blaadjes keurig verdeeld over alle richtingen, zodat elk blaadje licht vangt. Zo'n rozet raakt bij betreding natuurlijk niet zo snel beschadigd en houdt buurplantjes op afstand. Het roze bloempje telt vijf bloemblaadjes, diep ingesneden zodat het er tien lijken. Vaak zie je ook niet-ingesneden roze bloempjes. Kijk dan goed, want deze zullen toebehoren aan familielid duinreigersbek, met blaadjes als groene veertjes. Hij voelt zich echt thuis tussen de ooievaarsbekjes. Op iets drogere plekken staat ook de kleverige reigersbek, vaak vol aangekleefd zand, altijd met kleine bloemen.

De ooievaarsbekfamilie bevat naast ooievaarsbekken (geranium) en reigersbekken (erodium) de tuingeraniums (pelargonium). Familiekenmerk is vooral de vrucht die eruit ziet als een lange snavel. Bijna alle namen verwijzen ernaar, ook de wetenschappelijke: pelargo(nium), erodios en geranos betekenen respectievelijk ooievaartje, reigertje en kraanvogel. Het woord kraanvogel is trouwens ontstaan uit 'geranos'.

Bij veel soorten van de ooievaarsbekfamilie wordt het zaad bij rijpheid weggeslingerd. Bij reigersbekken gaat een snaveldeel mee met het weggeschoten zaadje. Dit deel is als een kurkentrekker gedraaid. Bij vochtig weer strekt dit snaveldeel zich, maar bij droogte draait dit weer ineen. Weerhaakjes gecombineerd met deze strek- en draaibewegingen zorgen ervoor dat het snaveldeel het zaad de grond in boort. Het zaad krijgt dus goede kiemomstandigheden aangeboden. Ja lezer, u ziet in het duin toch maar weer heel wat meer dan thuis achter de geraniums.

